

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji:
BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246

Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4206

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt)

EKSPEDYCJA: „Naród“, Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 2,21 mk
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mies.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do
25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV

Piątek, dnia 29 kwietnia 1938 r.

Nr. 97

Konstantyn Paets

nowoobрани prezydent Estonii i twórca państwowości estońskiej

Nowoobрани prezydent Estonii Konstantyn Paets urodził się 23 lutego 1874 r. w Tahkuranna. Ojciec jego był z zawodu budowniczym i właścicielem ziemskim. K. Paets ukończył gimnazjum w Paernu, po czym uczęszczał do seminarium duchownego w Rydze. W roku 1898 ukończył on fakultet prawniczy w uniwersytecie w Tartu i odłąd poświęcił się niepodzielnie pracy społecznej.

K. Paets postawił sobie jako pierwsze zadanie przejęcie samorządu przez Estończyków od Niemców, którzy wywierał silny wpływ na życie Estonii.

W roku 1901 założył on w Tallinie estońskie pismo „Tactaja“, prowadząc tak skuteczną propagandę, że już w r. 1904 uzyskali Estończycy przy wyborach do rady miejskiej w Tallinie większość, skutkiem czego przejęli władzę w mieście od Niemców. K. Paets został zastępcą burmistrza, na którym to stanowisku rozwinął niezmiernie ważną dla estońskiego rozwoju narodowego działalność.

W czasie rosyjskiej rewolucji w r. 1905 zażądał Paets daleko idącej autonomii dla Estonii. Po zgnieceniu rewolucji zmuszony on został do ucieczki do Szwajcarii, a później do Finlandii. Skazany zaocznie na śmierć, musiał Paets przez 6 lat przebywać zagranicą.

W r. 1910 powraca Paets do kraju, gdzie za swą dawniejszą działalność był przez rok więziony. Natychmiast po odzyskaniu wolności zakłada on nową gazetę „Tallinna Naetaja“.

Na wiosnę 1917 r. po upadku caratu zwoluje Paets estoński kongres narodowy, obradujący pod jego przewodnictwem nad przyszłością Estonii. Wkrótce potem tworzy się w armii rosyjskiej — z inicjatywy Paetsa — estoński komitet, który zajmuje się konsolidacją estońskich żołnierzy i utworzeniem z nich narodowych pułków.

Najważniejszym jednak wydarzeniem tego okresu jest uzyskanie dla Estonii daleko idącej autonomii w dniu 12 kwietnia 1917 r. od tymczasowego rządu rosyjskiego. Na zasadzie tej autonomii, zaprojektowanej przez Paetsa, został zwołany parlament estoński, który pod jego przewodnictwem przystąpił do prac nad przyszłym ustrojem Estonii. Z chwilą opanowania władzy w Rosji przez komunistów proklamuje się ten parlament jako najwyższa władza Estonii. Równocześnie jednak rozpoczyna się wojna z bolszewikami. W lutym 1918 r. utworzony zostaje trzy osobowy „komitet ocalenia“ z Paetsem na czele. Po oswoobodzeniu Estonii od bolszewików wydaje Paets 24 lutego 1918 roku manifest, proklamujący Estonię niezależnym, demokratycznym państwem.

W czerwcu 1918 r. ówczesne niemieckie władze okupacyjne aresztują Paetsa i wywożą go do Kurlandii a potem do okupowanej przez nich części Polski, gdzie przebywa on w obozie koncentracyjnym do upadku cesarstwa niemieckiego.

Po powrocie do Tallina staje Paets na czele rządu przejściowego, jako premier i minister Sprawiedliwości. Były to czasy niesłychanie dla Estonii ciężkie.

Muzyka i pieśń polska wśród obcych

Występy polskie w Sztutgarcie, Budapeszcie i Sztokholmie

POZNAN. — Na festiwalu w Sztutgarcie w dniach od 15—23 maja twórczość polską obok „Kwartetu C-dur Karola Szymanowskiego reprezentować się będzie trio smyczkowe znanego kompozytora poznańskiego Stefana Bolesława Poradowskiego. Poradowski ukończył właśnie nową wielką symfonię, 5-tą z kolei, t. zw. „Radosną“, która ze względu na swe wartości artystyczne zainteresowała żywo polski świat muzyczny.

WARSZAWA. — Dnia 28 bm. odbył się w Budapeszcie koncert muzyki polskiej pod dykcją Grzegorza Fitelberga z udziałem skrzypaczki Umińskiej. Program wypełniał Szymanowskiego „Harnasie“ i drugi koncert skrzypcowy oraz Wiechowicza „Cmiel“.

WARSZAWA. — W ramach wymiennej akcji koncertowej, organizowa-

nej przez Państw. Konserwatorium Muzyczne w Warszawie z konserwatoriami innych państw, odbędzie się w dniu 30 bm. koncert polski w Sztokholmie, w sali konserwatorium sztokholmskiego. W koncercie weźmie udział orkiestra, złożona z uczniów konserwatorium warszawskiego. Program koncertu obejmuje 2 syntonie Beethovena, „Rapsodię litewską“ Karłowicza, znany śpiewak Bułat-Mironowicz śpiewać będzie pieśń Karłowicza, Moniuszki, Mozarta i Schuberta, zaś L. Zieliński odegra koncert Es-dur Liszta.

Michał Bułat-Mironowicz wystąpi poza tym w dniu 3 maja w salonach poselstwa R. P. na przyjęciu, organizowanym z okazji święta państwowego, z programem pieśni polskich.

Wizyta dr. Motta w Warszawie

Bawiący w Warszawie znakomity amerykański działacz społeczny, dr. John R. Mott wpisał się do księgi audiencyjnej w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych oraz przyjęty został przez ministra spraw zagr. J. Becka.

O godz. 14-tej p. wiceminister J. Szembek wydał śniadanie na cześć dr. Motta. W przyjęciu tym wzięli udział przedstawiciele Rządu, instytucji państwowych i społecznych na czele z gen. Regulskim, dyr. Fr. Potockim, b. min. inż. A. Kühnem, b. min. dr. St.

Hubickim, prez. dr. T. Dyboskim prez. H. Gruberem, dyr. B. Nakoniecznikofem, dyr. Gniazdoskim, dyr. Seifertem i in. W śniadaniu wziął również udział ambasador Stan. Zjednoczonych Drexle Biddle oraz radca ambasady, p. Windship.

O godz. 16.30 ambasador Stanów Zjednoczonych wydał herbatkę na cześć dr. Motta.

O godz. 23.55 dr. Mott opuścił Warszawę, udając się do Gdyni, skąd wyjeżdża do Łotwy i Estonii.

Oświadczenie premiera ks. Mironasa o stosunkach z Polską

KOWNO. — W Szalwach odbył się zjazd delegatów miejscowego okręgu Tautininków, w którym wzięli udział premier ks. Mironas, dyrektor biura kultury narodowej i propagandy, prof. Tomaszajtis oraz komendant główny Zw. Szaulisów, plk. Saladzius.

Premier ks. Mironas wygłosił dłuższe przemówienie, w którym omówił

sytuację, w jakiej znalazła się Litwa po nawiązaniu stosunków dyplomatycznych z Polską. Mówiąc o nawiązaniu stosunków z Polską, premier stwierdził z zadowoleniem, że rząd polski nie daje najmniejszych okazji do łatwych w tego rodzaju sytuacji zatargów, a przeciwnie dąży, aby stosunki ułożyły się jak najpomyślniej. Dalej premier ks. Mironas

Bezbronny kraj stał się łupem bolszewików. Pod kierownictwem Paetsa została w krótkim czasie zorganizowana armia estońska, na czele której staje generał Laidner. Równocześnie zdołał Paets uzyskać pomoc od Anglii i Finlandii. Dzięki jego nieustrudzonym wysiłkom udało się wówczas uwolnić Estonię od najazdu bolszewickiego.

Nie mniej trudne było jednak zadanie rządu estońskiego po ostatecznym uzyskaniu niepodległości. Wysiłki jego, polegające na organizowaniu od początku wszystkich dziedzin życia państwowego, uwieńczone zostały wyborami do zgromadzenia ustawodawczego, które 15 czerwca 1920 r. uchwaliło estońską konstytucję.

Duszą tych prac nad uzyskaniem i utrwaleniem niepodległości Estonii był prezydent Paets. Był on członkiem zarówno estońskiego zgromadzenia ustawodawczego, jak i parlamentu przez wszystkie jego kadencje. W osobie K. Paetsa czci cała Estonia twórcę swej państwowości. Wszystkie prawie reformy państwowe były jego dziełem, zwłaszcza zaś reforma konstytucji.

Konstantyn Paets był przez estońskie zgromadzenie narodowe ośmiokrotnie wybrany głową państwa i to zwłaszcza w czasach, gdy państwo i naród przeżywały ciężkie chwile.

3 Maja uroczyste nabożeństwo

Dnia 3 maja 1938 odbędzie się w Katedrze św. Jadwigi w Berlinie o godz. 10. uroczyste nabożeństwo z okazji Święta Narodowego Konstytucji 3 Maja.

wyrazili nadzieję, że stosunki między obu krajami ułożą się ku obopólnemu zadowoleniu. Mówiąc o nawiązaniu komunikacji między Litwą a Polską premier zaznaczył, że wymagają tego przede wszystkim stosunki handlowe, które muszą połączyć obydwa kraje.

Hołd komatantów francuskich u trumny Marszałka Piłsudskiego

KRAKOW. — Do Krakowa z Warszawy przyjechali komatanci francuscy z b. ministrem Rivolettem na czele. Gości powitał w imieniu Federacji profesor U. J. dr. Wachholz. W odpowiedzi zabrał głos min. Rivolett. Po powitaniu goście udali się do Grand Hotelu.

O godzinie 10.30 komatanci złożyli w krypcie pod Wieżą Srebrnych Dzwonów hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. W uroczystości tej uczestniczyli wicewojewoda dr. Małaszyński, plk. Witożeniec, wiceprez. Radzyński, poczty sztandarowe oraz członkowie organizacji należących do Federacji P. Zw. O. O.

Po zwiedzeniu katedry i zabytków miasta, goście francuscy podejmowani byli obiadem przez prezydenta miasta dr. Kaplickiego.

O godz. 18-tej delegacja odjechała przez Katowice do Francji.

Ostatnie przygotowania do Targów Poznańskich

Dnia 1 maja zostaną otwarte XVII Targi Poznańskie. Obecnie trwają intensywne przygotowania do pomieszczenia w pawilonach bardzo licznych eksponatów. Dyrekcja Targów była ostatnio zmuszona oddalić kilkadziesiąt zgłoszeń, których z braku miejsca nie było można uwzględnić.

W roku bież. udział wystawców zagranicznych jest wyjątkowo znaczny, co stanowić będzie atrakcję nie tylko dla polskich kół handlowych, ale i dla sfer przemysłowych, w których interesie leży zwiedzenie stoisk pokrewnych firm zagranicznych.

Zgon inż. St. Drzewieckiego teoretyka lotnictwa

W Paryżu zmarł w wieku lat 91 inż. Stefan Drzewiecki, jeden z wybitniejszych teoretyków lotnictwa.

Stefan Drzewiecki urodził się w r. 1844 w Kuncie na Podolu. Wyższe studia ukończył w Paryżu. W r. 1863 powraca do kraju, poświęcając się wynalazczości na polu technicznym. W roku 1877 konstruuje łódź podwójną.

Następnie poświęca się badaniom zagadnień, dotyczących żeglugi powietrznej. W ostatnich latach studiował zastosowanie teorii kinetycznej gazów do aerodynamiki.

Po wygranej wojnie...

Po 45 dniowej bitwie wojska generała Franco zdobyły Tortosę. Tym samym został osiągnięty cel ofensywy prowadzonej, by odciąć Katalonię od reszty kraju. Bowiernie położenie Tortosy i umocnienia, jakie rządowcy przeprowadzili od miasta aż do ujścia rzeki Ebro, nadają dojsciu do morza Śródziemnego charakter trwały. Ofensywa była prowadzona w trzech kierunkach: na południu Katalonii osiągnęła właśnie Tortosę, wprost na środek Katalonii, gdzie po zdobyciu Leridy wojska powstańcze natrafiły na skoncentrowane rezerwy barcelońskie, i na północ, wzdłuż granicy francuskiej, by przeciąć komunikację między Katalonią a Francją. Na tym odcinku żołnierze generała Franco zajęli ostatecznie dolinę Aran, wywieszając swą chorągiew na moście granicznym w Pont de Roi.

Wojska rządowe, które przed dwoma tygodniami ogarnięte paniką uciekały z pola walki, chroniąc się po wielodniowym błądzeniu wśród górskich bezdroży do Francji, obecnie zreorganizowały się, starając się stawiać za ciężki opór. Wpłynęło na to szereg przyczyn. Przede wszystkim ściągnięto na front wszystkie oddziały zdolne do walki. Są one uzupełniane na przedzie przeszkolonymi rekrutami, niedawno powołanymi na zasadzie mobilizacji powszechnej. W tych dniach zostają również wcielone do szeregów roczniki 1907, 1908 i 1921 powołane 18 kwietnia. Znaczący to, że wszyscy mężczyźni od siedemnastego do trzydziestego pierwszego roku życia zostali już wezwani pod broń. Niemalże też znaczenie miał dekret gen. Franco ogłoszony przed dziesięcioma dniami. Znosi on statut kataloński, zapewniający tej części kraju specjalne prawa, wprowadzając dla wszystkich prowincji hiszpańskich jednakowy ustrój. Katalończycy ogromnie przywiązani do swej odrębności, czego dali dowód wypowiedziąc się niemal jednogłośnie w plebiscycie, który im autonomię przyznał, nie łatwo się z jej stratą pogodzą. Stąd też wzmocnienie oporu, tym bardziej, że rząd wykorzystywał natychmiast nastroje ludności w celach propagandowych. Trzeba przyznać, że chwila ogłoszenia dekretu nie była zbyt szczęśliwie wybrana.

Wszystkie te względy mogą koniec wojny opóźnić, lecz nie mogą jej wyniku zmienić. Takie jest przekonanie wszystkich ekspertów wojskowych.

Narzuca się pytanie: Co będzie potem?

Wielkie sumy pieniędzy, ogromne ilości materiałów wojennych płynęły na półwysep Iberyjski z tych krajów nie narzekających na nadmiar bogactw. Nie jeden żołnierz, przyszedł wykonawca wielkich planów swej ojczyzny, legł na zawsze w obcych górach Hiszpanii. Nawet chwala jaką się okrył przepadnie w końcowym bilansie bratobójczej walki Hiszpanów. Czy też państwa, które brały udział pośrednio w wojnie cywilnej hiszpańskiej, będą uważać, że możliwość wypróbowaniu najnowszych samolotów, bomb, armat, metod taktycznych, jest dostateczną zapłatą, czy zażądają bezpośrednich korzyści?

Anglia trzeźwo patrzy na sytuację; zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa. Ważniejsze dla niej są pozycje hiszpańskie od wielu innych problemów europejskich. Stąd też pośpiech w zawarciu układu z Włochami. Jeśli tylko status quo na zachodnich wybrzeżach morza Śródziemnego nie zostanie naruszony, Anglia potrafi sobie dać radę z konkurencją ekonomiczną innych państw na półwyspie Iberyjskim.

Komintern wywozi swoje archiwum z Barcelony

Poufne dokumenty i sprawozdania na statku sowieckim

MOSKWA. — W związku z klęską hiszpańskiej armii rządowej, prezydium Kominternu w Moskwie wydało rozkaz wywiezienia archiwum hiszpańskiej sekcji Kominternu w Barcelonie.

Archiwum to zawierające szereg poufnych dokumentów i sprawozdań oraz owoce księgowo, dotyczące sum wywołanych przez Komintern w Hiszpa-

Gruntowne przygotowanie spotkania francusko-angielskiego

PARYŻ. — Premier Daladier i minister Bonnet udali się samolotem do Londynu, by w ciągu półtoradniowych rozmów z brytyjskimi mężami stanu doprowadzić do najściślejszego koordynowania przyszłych wystąpień francuskich i angielskich. W kołach oficjalnych francuskich z dużym zadowoleniem przyjęto wiadomość, że król Jerzy podejmować będzie kierowników polityki francuskiej, którzy następnie pozostaną na noc jako goście królewscy na zamku Windsor.

Rozmowy londyńskie były bardzo gruntownie przygotowane w ciągu ośmiu dni. Program ich zakresy został bardzo szeroko.

Na pierwszym miejscu opinia polityczna Francji stawia zagadnienie ścisłej współpracy wojskowej brytyjsko-francuskiej. Wprawdzie już po zmilitaryzowaniu Nadrenii rząd brytyjski poczynił Francji pewne przyrzeczenia, zapowiadając m. in. podjęcie rozmów technicznych między sztabami głównymi, wówczas jednak zagadnienie to traktowane było pod kątem ewentualnej pomocy angielskiej dla Francji w razie ataku na Francję na linii Renu. Obecnie zagadnienie współpracy wojskowej uległo poważnej ewolucji i zarysowuje się w tej chwili nie tylko jako zagadnienie pomocy angielskiej dla Francji, mającej zastąpić dawny układ Bokarneński, ale również jako zagadnienie wzajemnej pomocy francuskiej i angielskiej w dziedzinie obrony imperium zamorskich tych dwóch mocarstw. Drogim obliczem współpracy ma być zacieś-

nienie stosunków gospodarczo-finansowych, które obejmowałyby nie tylko wzmocnienie trójstronnego układu monetarnego, ale również zagadnienie kredytów na zakup przez Francję surowców oraz udzielenie przez Anglię pomocy Francji przy zakupie samolotów wojskowych, ponieważ jak to już kilkakrotnie dawano ze strony angielskiej do poznania Paryżowi, koła brytyjskie uważają obecne tempo produkcji samolotów we Francji za niewystarczające.

Stan rokowań francusko-włoskich

PARYŻ. — Charge d'affaires Francji w Rzymie Blondel, który we wtorek rano przybył do Paryża, odbył dłuższą rozmowę z ministrem Bonnetem, informując go o przebiegu rozmów francusko-włoskich. O ile w pierwszych dniach po nawiązaniu tych rozmów panował w Paryżu daleko idący optymizm, o tyle w ostatnich 48 godzinach nastąpiło pewne ochłodzenie nastrojów.

W toku rozmów zarysować się miały pewne trudności, dotyczące szczegól-

nie kwestii osadników włoskich w Tunisie. Francuskie koła półrządowe starają się nadać tym trudnościom charakter drugorzędny, twierdząc, iż dotyczą one tylko szczegółów. Nie mniej koła prasowe mają coraz mniej nadziei, by przed wizytą rzymską kanclerza Hitlera rozmowy francusko-włoskie mogły dać konkretne wyniki.

Korespondenci rzymscy prasy paryskiej donoszą dziś, że ze strony włoskiej w odpowiedzi na memorandum francuskie wysunięto propozycję, by pierwsze stadium rozmów zakończyć ogólnikową deklaracją wzajemnej dobrej woli. Większość prasy francuskiej twierdzi, że takie załatwienie pierwszego etapu rokowań byłoby dla Francji niewystarczające i nie mogłoby być uznane za dostateczną podstawę do akredytowania ambasadora francuskiego przy królu Włoch i cesarzu Etiopii.

Polityczne koła francuskie mają nadzieję, że w wyniku rozmów londyńskich i naskutek istotnej dobrej woli Francji różnice między obu krajami zostaną częściowo załatwione przed rozpoczęciem obrad Rady Ligi Narodów, co uniemożliwiłoby Francji całkowite poparcie inicjatywy angielskiej w sprawie abisyńskiej.

Z uroczystości poświęcenia sztandaru śpiewactwa polskiego

Dyplom honorowy dla Marszałka W. Raczkiewicza

WARSZAWA. — Dnia 24 b. m. odbyło się w Warszawie uroczyste poświęcenie sztandaru Zjednoczenia Pol-

skich Związków Śpiewaczy i Muzycznych z udziałem około 700 przedstawicieli wszystkich związków śpiewaczy z całego kraju oraz delegatów chów polskich z Berlina i Śląska Opolskiego.

Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem w katedrze św. Jana, celebrowanym przez JE. Ks. Arcybiskupa Dr. St. Galla. W czasie nabożeństwa odbyło się poświęcenie sztandaru Zjednoczenia. Po poświęceniu uczestnicy uroczystości złożyli wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, a następnie przemarszerowali do Bełwedera, gdzie oddali hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego. W południe w Teatrze Narodowym odbyła się akademie, w czasie której Prezes Światowego Związku Polaków z Zagranicy — Marszałek Władysław Raczkiewicz oraz Prezes Zjednoczenia P. Z. S. i M. Prof. Antoni Ponikowski — otrzymali dyplomy honorowe Związku Śpiewaków Polskich w Ameryce.

Jednocześnie prezydium Zjednoczenia nadało na najwyższym poziomie odznaczenia osobom zasłużonym m. in. wiceministrowi spraw wewn. — p. Korsakowi, dr. Kaczmarski — naczk. kierownikowi Związku Polaków w Niemczech i Antoniemu Nurczyńskiemu w Bostonie, zasłużonemu organizatorowi śpiewactwa polskiego w stanie Nowa Anglia.

Akademie zakończyły popisy chó-rów.

Ujednostajnienie prawodawstwa austriackiego

WIEN. — Austriacki minister sprawiedliwości dr. Huebner wygłosił w wiedeńskiej rozgłośni odczyt o ujednostajnieniu prawodawstwa austriackiego z niemieckim. Zmienione, względnie nowowprowadzone zostaną w ustawodawstwie austriackim w pierwszym rządzie postanowienia prawa małżeńskiego, przepisy, odnoszące się do zdrady stanu, ustawodawstwo rasowe, system kar więziennych i ustawy o przynależności państwowej, przepisy komunikacyjne oraz o prawie majoratów chłopskich. Niezmienione pozostaną: ogólne prawodawstwo cywilne, prawo handlowe, wekslowe i czekowe, procedura cywilna i karna. Nowo powstające spółki akcyjne odpowiednio prawo niemieckie obowiązują od 14 bm.

Marszałek Blomberg na Jawie

RZYM. — Agencja Stetani donosi z Batawii, że przybył tam w podróży poślubnej marszałek von Blomberg. Po zwiedzeniu Jawy marszałek Blomberg wraz z małżonką udadzą się w dalszą podróż.

Sztuka polska podbija zagranicę

WARSZAWA. — Ostatnimi czasy poczęły teatry zagraniczne odczuwać dość znaczne wyczerpanie w dziedzinie repertuaru, zasilanego przeważnie źródłami twórczości zachodniej. Korzystając z tej sytuacji, polski Związek Autorów, Kompozytorów i Wydawców rozpoczął energiczną akcję, ofiarowując scenom zagranicznym utwory polskich pisarzy dramatycznych.

Nawiązany w tym celu kontakt z różnymi agencjami teatralnymi w Europie i Ameryce, przyniósł już konkretne rezultaty. Jak dotychczas umieszczono poza granicami Rzeczypospolitej następujące sztuki:

- 1) „Teoria snów“ — A. Cwojdzńskiego (Italia),
- 2) „Teoria Einsteina“ — W. Grubińskiego (Czechosłowacja),
- 3) „Wojna, pokój i rewolucja“ — J. Iwaszkiewicza (Anglia),
- 4) „Lato w Nohant“ — J. Iwa-

szkiewicza (Czechosłowacja, Bratislava — w języku słowackim),

5) „Szczęście od jutra“ — S. Kierzyńskiego (Finlandia, Estonia),

6) „Miłość bez grosza“ — S. Kierzyńskiego (USA),

7) „Rodzina“ — A. Słonimskiego (Czechosłowacja i USA),

8) „Wielki żeglarz“ — J. Szaniawskiego (USA),

9) „Tamten“ — G. Zapolskiej (Niemcy).

Oprócz tego sztuka M. Jasnorzewskiej p. t. „Mrówki“ jest obecnie tłumaczona na język francuski przez znakomitego poetę M. Rostanda, oraz sztuka R. Niewiatrowicza p. t. „Gdzie diabeł nie może“ grana będzie w Jugosławii.

Opierając się na tych rezultatach, należy przypuszczać, iż dramaturg polski liczyć już może wkrótce na zajęcie należnego mu miejsca w światowym dorobku sztuki dramatycznej.

Podwyższenie podatków w W. Brytanii na pokrycie wydatków zbrojeniowych

LONDYN. — Budżet na rok 1933 — 1939, przedłożony w Izbie Gmin przez kanclerza skarbu Simona wywołał na ogół pewne rozczarowanie. Łudzone się, że obojędnie się bez podwyższenia podatku dochodowego, przerywając ewentualne dalsze ciężary zbrojeń na wewnętrzna pożyczkę. Tymczasem minister Simon postanowił podnieść podatek dochodowy, który dotąd wynosił 5 szylingów od 1 tunta szterlinga o 6 pensów i spodziewa się, że u-

zyska w ciągu roku budżetowego z tego źródła 22 miln. funtów. Ponadto powiększony został podatek od benzyny samochodowej z 8 na 9 pensów od galona, co przyniesie 5 miln. funtów. Wreszcie podatek od herbaty podniesiono o 2 pensy od tunta herbaty co da skarbowi prawie 3 miln. funtów.

W ten sposób uzyska kanclerz 30 milionów funtów dla zrównoważenia budżetu. Preliminowane podatki wynoszą 944,5 miln. funtów, czyli o 81,5 miln. funtów więcej niż w budżecie zeszłorocznym, przewidywane zaś dochody wynoszą 914,5 miln. funtów. Simon zapowiedział, że o ile okaże się potrzeba dalszych wydatków na zbrojenia, to pokryte one zostaną przez zaciągnięcie pożyczki wewnętrznej.

W przemówieniu swym ujawnił kanclerz skarbu interesujący szczegół — gromadzenia przez rząd zapasów żywności. Rząd zakupił olbrzymie zapasy pszenicy, tłuszczów i cukru, aby zapewnić pokrycie zapotrzebowania ludności cywilnej w wypadku jakiegos konfliktu. Zapasy te wystarczyć mają, jak twierdzą w kołach politycznych, na 8 miesięcy.

Jugosławia i Rumunia odrzucają mgliste hasła zbiorowego bezpieczeństwa

BIALOGRÓD. — Niedzielne uchwały polityczne w Budapeszcie, w których nie znalazły się żadne wrogie akcenty przeciw Jugosławii i Rumunii są komentowane przez jugosłowiańskie koła polityczne jako dowód powolnej, lecz stałej poprawy, jaka dokonywała się w stosunkach jugosłowiańsko-węgierskich i rumuńsko-węgierskich. Podkreśla się, że poprawa ta dochodzi do skutku pomimo dość niechętniej postawy dyplomacji francuskiej, która stale zmierzała do tworzenia w Europie środkowej bloków, podporządkowanych polityce Quai d'Orsay. Ostatnie posunięcia dyplomacji jugosłowiańskiej i rumuńskiej wykazały, że państwa te są zdecydowanie przeciwne uleganiu tym sugestiom i uważają za najlepszy sposób zagwarantowania pokoju w Europie środkowej prowadzenie polityki niezależnej. Nie zamierzają one dawać się wciągać w orbitę bezpośrednich wpływów, jakiegokolwiek wielkiego mocarstwa.

Zrozumienie tej zasady, szczególnie jasno zaznaczyło się w ciągu ostatniego roku w polityce Jugosławii, która przez porozumienie z Włochami i ułożenie stosunków z Bułgarią oraz Niemcami uzyskała bardzo silną pozycję w basenie naddunajskim. Polityka ta, nacechowana realizmem i odgradzająca się stanowczo od mglistych hasel niepodzielnego pokoju i zbiorowego bezpieczeństwa, zdobyła sobie w Jugosławii uznanie i uważana jest za jedynie zgodną z jej interesami i racją stanu.

Uroczystości zaślubin króla Zogu

TIRANA. — Stolica Albanii żyje pod znakiem uroczystości ślubnych. Salwami wystrzałów armatnich i odegraniem hymnu państwowego zostały oficjalnie rozpoczęte trzydniowe uroczystości, w których biorą udział dyplomaci 17 państw. Poza tym przebywa w Tiranie przeszło 3000 cudzoziemców. Całe miasto jest bogato udekorowane zielenią i licznymi bramami triumfalnymi. Z okazji zaślubin wydano pamiątkowe monety i znaczki pocztowe z podobiznami pary królewskiej. Jako ślubny dar Węgrów dostarczono do Tirany 4 konie rasy węgierskiej, które będą zaprzężone do złotej karocy rodziny Apponyi.

Incydenty na granicy sowiecko-mandżurskiej

KIJO (Korea). — Główna kwatera armii koreańskiej komunikuje, że około 20 żołnierzy sowieckich wtargnęło na terytorium Mandżukuo i zajęło miejscowość, leżącą na południo-zachód od Nanniehri, o 36 km. na wschód od Hunczun. Mandżurska straż graniczna wyparła niezwłocznie napastnika. Ten sam komunikat donosi, że silny oddział

Również ostatnie posunięcia polityki rumuńskiej na terenie zagranicznym uważane są w Jugosławii za wyraz jak najdalej idącego dążenia Rumunii w kierunku praktycznego podkreślenia niezależności polityki rumuńskiej.

Przed otwarciem i poświęceniem polskiego portu rybackiego Władysławowo

PUCK. — W związku ze zbliżającym się terminem poświęcenia i otwarcia pierwszego nad brzegami otwartego Bałtyku portu rybackiego w Wielkiej Wsi, oraz nadaniem temu portowi nazwy historycznej Władysławowo, ustalony został ramowy program uroczystości. W dniu 4 maja br. o godz. 11-ej nastąpi akt poświęcenia i otwarcia portu, następnie odsłonięcie pomnika w postaci wielkiego glazu narzutowego, z wyrytą datą poświęcenia portu i nazwa-

LONDYN. — Po trzechmiesięcznych obradach zdołał rząd angielski dojść do porozumienia z Irlandią Premier Irlandii de Valera oświadczył, że tylko dzięki niezbitości energii rządu Chamberlaina, oraz ministra dominiów angielskich Mac Donalda — doszło do

porozumienia między Irlandią, a Wielką Brytanią. Podpisane trzy układy poprzedzone są wstępem, podkreślającym współzależność tych, układów i stwierdzającym, że muszą one być przedstawione do ostatecznej aprobaty parlamentom obu krajów. Pierwszy układ przewiduje przekazanie rządowi irlandzkiemu punktów obrony nadbrzeżnej. Drugi układ przewiduje, iż do dnia 30 listopada 1938 r. rząd irlandzki wpłaci rządowi brytyjskiemu sumę 10 mil. funtów szterlingów, która stanowić będzie ostateczne załatwienie wszelkich wzajemnych pretensyj finansowych obu rządów. Układ ten kładzie kres wojnie ekonomicznej i finansowej pomiędzy obu krajami. Układ handlowy, który przedstawiony zostanie parlamentom obu krajów w formie projektu ustawy, wejdzie w życie dopiero po przyjęciu wspomnianego projektu ustawy przez obie izby angielskie i Dail. Przewiduje on w sposób ogólny dopuszczenie wytworów irlandzkich do zjednoczonego królestwa bez jakichkolwiek opłat celnych.

Gospodarz wyorał skarb srebrny

składający się z 1200 monet z XVI i XVII wieku

ŁOMZA. — We wsi Chojny Młode, gminy Stefanówki, pow. łomżyńskiego, gospodarz Broliński podczas orki wiosennej na swym polu wyorał naczynie gliniane, zawierające 1200 monet

srebrnych. Natychmiast zawiadomiono o tym wypadku starostwo i delegata Państwowego Muzeum Archeologicznego w Łomży. Według pobieżnych oględzin okazało się, że są to monety częściowo szwedzkie i pochodzą z 16 i 17 wieku. Część wydobytych monet została rozchwytana przez mieszkańców danej wsi. W najbliższym czasie skarb będzie przesłany do Państwowego Muzeum w Warszawie a w sprawie monet, zabranych przez ludność, zostaną wszczęte kroki celem ich odebrania.

Zbombardowanie m. Castellon

MADRYT. — Korespondent agencji Hawasa donosi, że 20 samolotów powstańczych dokonało nalotu na miasto Castellon. Zrzucono liczne bomby. Zbombardowane zostały następnie miejscowości Almanzora i Villareal. Są liczne ofiary w ludziach.

Marsz wzdłuż wybrzeży

SARAGOSSA. — Agencja Hawasa donosi: Wojska powstańcze posunęły się o 4 km. w kierunku południowym wzdłuż wybrzeża morskiego, zajmując miejscowości La Torreta i Punta Pelada. W operacjach tych współdziałała powstańcza eskadra lotnicza z wysp Balearskich.

Masowe wyroki śmierci w Barcelonie

BARCELONA. — Trybunał, sądzący za zbrodnię zraždy stanu i szpiegostwa, skazał na śmierć 26 osób.

BERLIN. — Urzędowo donoszą o podwyższeniu kwoty wolnej od ograniczeń dewizowych przy podróżach z Rzeszy do Gdańska od 150 do 240 Rm. miesięcznie. Dochodzi do tego normalna kwota 10 Rm., wolna od ograniczeń przy przejazdach zagranicę.

Sygnal zaginionej lotniczki

WARSZAWA. — Były radiotelegrafista wojskowy p. St. Poradowski w Będzinie donosi, że w poniedziałek 18 bm. na swoim aparacie krótkofalowym usłyszał sygnały jakiejś radiostacji pokładowej samolotu, który będzie prawdopodobnie zaginionym samolotem lotniczki amerykańskiej Amalie Earhardt.

Jak wiadomo Amelia Earhardt zginęła podczas lotu w czerwcu zeszłego roku. Nie było o niej, mimo wszelkich poszukiwań, żadnej wiadomości, aż dopiero niedawno zaczęły krążyć wiadomości o przejęciu sygnałów mogących być jedynie od niej. Wiadomości obecna p. St. Poradowskiego byłaby więc niejako jej potwierdzeniem.

Na tej podstawie prawdopodobnie odbędą się ponowne poszukiwania na trasie jej lotu.

Opieka duchowna w armii austriackiej

WIEDEN. — „Reichspost“ komunikuje, że w związku z wcieleniem b. austriackiej armii do niemieckiej, zarząd nad katolicką opieką duchowną i religijną w armii austriackiej przeszedł w ręce południowego biskupa armii niemieckiej Franciszka Justyna Rarkowskiego, rezydującego stale w Berlinie. Dotychczasowy wikary armii austriackiej ks. biskup dr. Ferdynand Pawlikowski przeszedł w stan spoczynku. Jego agendy prowadzi tymczasowo zastępca wikarego prałat Allmer.

Rząd Negrina protestuje przeciw podpisaniu układu angielsko-włoskiego

LONDYN. Dziennik „News Chronicle“ donosi, że rząd Negrina zamierza zwrócić się jeszcze w bieżącym tygodniu znotą protestacyjną do rządu angielskiego.

J. I. KRASZEWSKI

Kraków za Łoktka

26) (Powieść historyczna)

Ulica, niby równo wytknięta, wyginała się jednak w miejscach wielu, to zwężając się, to rozszerzając, a wśród niej widać było, gdzie padały promienie księżycy, powybijane głęboko koleje, kałuże, pozarzucone chróstem łada-jako doły, kamienie i ślady kół ciężkich wozów.

Na jednej połaci ulicy oświetlonej księżycem, rysowały się wyraziście ganki wyższych domostw z załomami głębokimi i wystającymi rzeźbami, słupy podsieni, pozapicrane szczerze okna jatek i mieszkań, i owe stolnice, do ścian przyparte, które we dnie do sprządaży służyły.

W innych dworkach, gdzie od szerokiego okalca padał cień, okiennice nie szczerze przypuszczały złotemi paskami niepogaszzone światła wewnątrz. Od strony przyciemnionej światło to czerwona woda kładło się aż na ziemi i pogar-

bione na gruncie nierównym, jak wstęgami przerywało mroki.

W półcieniach zlewało się wszystko w jedną masę szarą, wśród której wychodziły ledwie wyraziściej pobielone kawałki murów.

Wśród ciszy głębokiej, panującej w ulicach, po drogach i placach wyłudnionych — z domostw niektórych zalatywały okrzyki i głosy stłumione. Lecz, jakby się lękały zdradzić, wnet przycichły.

Szmerły tylko różne rozeznac było można wśród głuchego milczenia nocy. Błędne psy bezpańskie, z nosami powieszanymi, wietrzyły po śmietnikach kości, których kupy zalegały kąty, bo gospodarze nie bardzo troszczyli o ich uprzążanie.

Stuknięcie drzwi, skrzyknięcie wrót ciężkich, pisk wietrzniaka na dachu, szczenie podwórzowych stróżów zdradzało, że nie wszystko spało jeszcze.

W rynku ciszej było, niż gdzieindziej, krom piwnicy ratuszowej, która choć już niby zamknięta, pełną jeszcze była przypóźnionych w niej poutałych gości.

Około długo wyciągniętych kramów i kupieckiej gospody, nocne straże

snuły się nieustannie, grzechotkami dając znać o sobie.

Na niebie zarysowały się cienno mury rozpoczętego kościoła Panny Maryi, przy których jak w większej części innych budowli, stały ciężkie rusztowania — ściany ratusza i kilka innych kamienic.

Miasto na pozór śpiące, w istocie jak żółw w skorupie z życiem swym we wnętrzu się kryło. Straże, co się snuły po kwartałach, przystając niekiedy, nasłuchując i przypatrując się, najlepiej wiedziały o tem. Nie ludziło je to milczenie przymusowe; znali oni mieszkańców każdego domu i wiedzieli, gdzie się co ukrywać mogło. Około niektórych budowli zakradali się ciszej, przystawali do ścian, przykładali ucho do okiennic i czekali, czy podejrzanego nie posłyszają głosu.

Czuje ich uszy czyhały tylko na krzyk jaki, wołanie o ratunek, jęk stłumiony lub stukot gwałtowny, aby wpaść do domu i pochwytać winowajców. Połóż każdy był im pożądanym.

Szczególniej gdzie stały łaźnie, gdzie były szynki, gdzie przy licznych browarach sprzedawano piwo — na-

śluchiwali miejscy pacholkiwie i dowódca, który ich prowadził.

Gdzie powolne a ciężkie kroki ich i chrzęst żelastwa, którym byli okryci, dały się słyszeć zdała, widać było wśród mroków przemyskających się ludzi nocnych, co się im w ręce wpaść lękało. Kryli się oni w najciaśniejsze zaułki, zwane kątami, przytulali do parkanów, a niekiedy szukali bezpieczniejszego schronienia po cmentarzach, otaczających kościoły.

Wielka różnorodność budowli czyniła miasto, po księżycu widziane, obrazem; wśród którego połamanych linii i zagłębień gubiło się oko i błąkało, nie mogąc dojrzeć nic, oprócz pstrej szachownicy świateł i cieni!

Obcy przybysz nie łatwo by tu znalazł drogę. Miejscami ulice zdawały się urywać, miasto kończyć, wieś rozpoczynać, wtem nagle wyrastała, jak wyspa, czarna kupa budowli i murów, lub kościół, murem opasany. Domostwa nawet przedzielały sznury pól i zagonów. Ścisnięte w środku miasta domy, im bardziej odbiegaly od tego ogniska, tem rzadsze siedziały i bardziej osamotnione.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

skiego przeciw zawarciu umowy angielsko-włoskiej. W nocy zawierać się ma zarzut, że wraz z podpisaniem układu rzymskiego Anglia uznała interwencję włoską w wojnie cywilnej hiszpańskiej.

300000 szczupaków dla jeziora Tsana

GONDAR (Abisynia). Wylądował tu samolot, który w specjalnych metalowych skrzyniach przywiózł 300.000 szczupaków, przeznaczonych dla jeziora Tsana. Szczupaki przybyły na miejsce przeznaczenia żywe i zostały niezwłocznie wypuszczone do jeziora. W niedługim czasie oczekiwany jest dalszy transport szczupaków z instytutu hodowli ryb w Rzymie.

Próba krwi

BRLIN. — Wydano ustawę, normującą dotychczasowe przepisy prawne odnośnie ustalenia ojcostwa nieślubnych dzieci.

Wedle dotychczas obowiązującej ustawy rodzinnej, mąż zacząć mógł nieślubność dziecka w ciągu roku od otrzymania wiadomości o urodzeniu się dziecka. Obecnie mąż tego uczynić nie może, chyba, że dla dobra dziecka sprawę ojcostwa zaczepi prokurator. Przeprowadzona zostaje wówczas próba krwi, która ostatecznie ustala, czy mąż jest ojcem dziecka, czy też jakaś osoba trzecia, co do której mąż ma podejrzenia.

Ustawa o próbie krwi odda zapewne największe usługi przy ustalaniu ojcostwa dzieci kobiet niezamężnych.

200 tys. osób

żyje z dostaw dla nieboszczyków

Wojna zatacza czerwone kręgi w Chinach północnych i środkowych, ale w Chekiang kwitnie i rozwija się nadal osobliwy przemysł, z którego żyje i utrzymuje się 200.000 ludzi. Przemysł ten polega na fabrykowaniu i dostarczaniu zmarłym wszystkiego, co może im być potrzebne w życiu codziennym.

Wszystkie wyroby tego przeznaczenia są... z papieru. Wszystkie one służą jako ofiary dla zmarłych.

Jak to się odbywa? Oto wdowa po zamożnym kupcu zamawia w „fabryce“ dom z papieru, zaopatrzony wewnątrz we wszystko, co powinno się znajdować w domu bogatego Chińczyka. Przed domem stoi pięknie wylakierowane auto... z papieru. Na stoliku nocnym obok łóżka znajduje się... telefon. Wszystko wyrobione z tą precyzją i drobiazgowością, jaka cechuje rzemieślnika chińskiego.

Ow dom, ze wszystkim co doń należy, zostaje ustawiony w podwórzu świątyni. Po odprawieniu przepisanych modłów kapłan podpala dom. Sens tej ofiary polega na tym, aby nieboszczykowi umilić życie za grobem. Gdyż Chińczycy wierzą, że takie auto np. po spaleniu ulatnia się wraz z dymem i materializuje się znowu na tamtym świecie, tak, iż nieboszczyk może zeń korzystać.

Ceremonie obrzędy, tego rodzaju istnieją w Chinach od tysięcy lat. Pozwalają one w tym jednym wypadku na fabrykację fałszywych pieniędzy, które zostają również spalone w świątyni i służą nieboszczykowi w jego życiu pozagrobowym. Gdy według mniemania rodziny, pieniądze zostały już przez zmarłego „wydane“, zamawia się nową ich porcję, którą w ten sam sposób, co wyżej „posyła“ się nieboszczykowi.

Centrum tego przemysłu znajduje się w prowincji Chokiang. Prawie każde miasto w tej prowincji ma szereg sklepów i warsztatów, gdzie sprzedaje się wyłącznie przedmioty służące do użytku zmarłych. Ceny są różne, zależnie od wykonania. Trzewiki mogą być tylko kolorowane, a droższe — złote lub srebrzone. Ubrania są albo z gładkiego, kolorowego papieru, albo też — jeśli droższe — ze zdobnego w malowidła i ornamenty.

W swej sztuce sporządzania przedmiotów z papieru rzemieślnicy chińscy doszli do takiej wyprawy i doskonałości, iż fabrykują konie, krowy, psy, kury, etc. wykonane wprost artystycznie. Na ogół przedmioty kultu dla zmarłych są jednak bardzo tanie, tak, iż nawet ubogi kulis może pozwolić sobie na nabycie paru sprzętów i kilku sukien, które potem kapłan spali na ofiarę.

Zebranie Banku Ludowego „Pomoc“

W poniedziałek, 5. tygodnia odbyło się w Berlinie Walne Zebranie Banku Ludowego „Pomoc“. Zebrania Walne Banku Pomoc cieszą się zawsze dużym zainteresowaniem ze strony członków i deponentów. Na tegorocznym zebraniu obecna była większa połowa członków jak i liczni deponenti i goście. W zebraniu brał również udział prezes Związku Spółdzielni Polskich w N. p. St. Szczepaniak oraz rewizor Związku Spółdzielni Polskich w N. p. dr. Rycheł, Bank Słowiański był reprezentowany w osobie p. dyr. Lemańczyka, a Bank Unja w osobie p. Braciejewskiego. Przewodnictwo Walnego Zebrania powierzono prezesowi Szczepaniakowi.

Z sprawozdania odczytanego przez członka zarządu p. Sarnowskiego wynika, że dzięki ostrożnej gospodarce można było w roku sprawozdawczym zanotować pocieszący i zdrowy roz-

wój spółdzielni mimo, że trudne warunki gospodarcze klientów nie pozwalały na poważniejsze rozszerzenie czynności banku. Suma bilansowa wzrosła do 675.157,65 RMk. (w roku poprzednim 667,727,— RMk.). Wkłady oszczędnościowe wzrosły z 153.837,53 RMk. na 168.081,— RMk. Bank zawsze rozporządzał dostatecznymi środkami pieniężnymi aby zadość uczynić wszystkim wymaganiom. Bilans Banku na rok 1937 jest dodatni tak, że Walne Zebranie mogło uchwalić 4 proc. dywidendy poza poważnymi odpisaniami na fundusz rezerwowy i inne. W miejsce ustępujących członków rady wybrano ponownie pp. Wesolowski i Pawlaka. Na zakończenie zebrania przemówił p. prezes Szczepaniak o zadaniach instytucji gospodarczych, przy czym wyraził podziękowanie i uznanie za czynność 10 letnią p. Sarnowskiemu.

Kalendarz zebrań Zw. Polaków w Niemczech

Dzielnicy II

Dnia 29-go kwietnia.

Związek Polaków w N. Oddz. Północ: Zebranie odbędzie się o godz. 20 w lokalu przy Hochstr. 42.

Dnia 5-go maja.

Związek Polaków w N. Oddział Centrum: Zebranie odbędzie się o godz. 20.30 w Domu Polskim przy Dresdenerstr. 52.

Związek Polaków w N. Oddział Półn.-Wschód: Zebranie odbędzie się o godz. 20 w lokalu przy Strassmannstrasse 39.

Dnia 7-go maja.

Zw. Polaków w N. Oddział Wschód: Zebranie odbędzie się o godz. 20.30 w Domu Polskim przy Dresdenerstr.

Zw. Polaków w N. Oddział Moabit: Zebranie odbędzie się w ochronce przy Alt-Moabit 73. — o godz. 20.30. Referat. Uprasza się o przybycie wszystkich członków.

Dnia 8-go maja.

Związek Polaków w N. Oddział Szpandawa: Zebranie odbędzie się o godzinie 17 w lokalu przy Bismarckstr. nr. 8.

Dnia 9-go maja.

Zw. Polaków w N. Oddział Tempelhof: Zebranie odbędzie się o godz. 19 w lokalu przy Friedr. Wilhelmstr. nr. 70.

Zw. Polaków w N. Oddział Schöneberg: Zebranie odbędzie się o godz. 20 w lokalu przy Habsburgerstr. 1.

Zw. Polaków w N. Oddział Charlottenburg: Zebranie połączone z obchodem konstytucji 3-maja odbędzie się o godz. 20 w lokalu przy Lütowstr. nr. 1. — Uprasza się o przybycie wszystkich członków. Goście mile widziani.

Dnia 17-go maja:

Związek Polaków w Niemczech - Oddz. Lichtenberg. — Zebranie odbędzie się o godz. 20-ej w lokalu przy Wartenbergerstr. 52.

Dnia 21-go maja:

Związek Polaków w Niemczech - Oddz. Połudn.-Wschód. — Zebranie odbędzie się o godz. 20.30 w lokalu przy Muskauerstr. 9.

Dnia 27-go maja:

Związek Polaków w Niemcz. - Oddział Północ. — Zebranie odbędzie się o godz. 20-ej w lokalu przy Hochstrasse 42. — Referat.

Dnia 28-go maja:

Związek Polaków w Niemcz. - Oddział Neukölln. — Zebranie odbędzie się w lokalu przy Thomasstr. 28 o godz. 20.30.

Dnia 29-go maja.

Zw. Polaków w N. Oddział Oberschönneweide: Zebranie odbędzie się o godz. 15.30 w salce parafialnej przy Röderstr. 2.

Kalendarz zebrań towarzystw polskich

Dnia 29-go kwietnia.

Tow. Emigrantów Obywateli Polskich w Berlinie: Zebranie odbędzie się o godz. 8.30 wieczorem w Domu Polskim, przy Dresdenerstr. 52.

Omawiane będą ważne sprawy, dlatego uprasza się o przybycie wszystkich członków. — Wykład.

Dnia 1-go maja.

Tow. „Stella“ w Berlinie. Zebranie odbędzie się o godz. 20-tej w Domu Polskim, przy Dresdenerstr. 52.

Z powodu ważnych spraw uprasza się o przybycie wszystkich członków.

Dnia 3-go maja.

Tow. Kat. Robotników Polskich „Braterstwo“ w Charlottenburgu: Zebranie odbędzie się o godz. 8-mej wieczorem w lokalu p. Zbikowskiej, przy Kirchstr. 23.

Dnia 4-go maja.

Tow. polsko-katr. na poł. wschodzie Berlina: Zebranie odbędzie się o godz. 8-mej wieczorem w salce parafialnej, przy parafii Najśw. Panny Marii, przy Wrangelstr.

Komunikaty

Baczność Rodacy i Rodaczki w Szczecinie i okolicy

Obchód Konstytucji 3 maja odbędzie się w niedzielę, dnia 8 maja 1938 w świetlicy Polskiego Zjednoczenia Pracy przy Schulstr. 13/15. Początek o godz. 15-ej.

Obchód poprzedzi uroczyste nabożeństwo z kazaniem polskim w kościele parafialnym św. Jana, przy Greifenstr. Nabożeństwo rozpocznie się o godz. 11.45. Po nabożeństwie zbierają się Rodacy w świetlicy.

Polskie Zjednoczenia Pracy w Rohrbeck / Altm.

Za duszę Zmarłego I Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego odprawione będzie o godz. 8½ rano w kościele w Giesenslage, pow. Osterburg nabożeństwo.

Akademia żałobna ku czci śp. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego odbędzie się po nabożeństwie o godz. 14-ej w lokalu Otto Ogurek „Zun Goldenen Anker“ w Rohrbeck.

Obowiązkiem wszystkich członków oraz Rodaków i Rodaczek z Rohrbeck i okolicy jest brać jak najliczniejszy udział w nabożeństwie i akademii.

Wycieczka do Friedrichshagen

Tow. „Stella“ w Berlinie urządzi w niedzielę dnia 15 maja 1938 wycieczkę do Friedrichshagen, lokal Wiesengrund. Wymarsz do lasu nastąpi z lokalu o godz. 10-ej.

W razie niepogody odbędzie się wycieczka tydzień później.

Uprasza się o przybycie wszystkich członków z rodzinami i krewnymi. Goście mile widziani.

WIECZOR KULTURALNO-OSWIAT. w Moabitcie.

W sobotę, dnia 30 kwietnia urządzają Tow. Szkolne „Oświata“, Oddz. Związku Polaków w N. wspólnie z wszystkimi towarzystwami miejscowymi

WIECZOR KULTURALNO-OSWIAT.

w ochronce przy Alt Moabit 73.

Początek o godz. 20.

Temat: „Wewnętrzne i zewnętrzne zagadnienie Państwa Polskiego“. Referent: p. St. Grzeszkowiak.

Ze względu na bardzo aktualny temat, uprasza się wszystkich Rodaków z Moabit i okolicy o liczne i liczne przybycie na wieczór kulturalno-oświatowy.

Związek Polaków w Niemczech Oddział Senftenberg

zaprasza Rodaków z Kletwitz, Wielkiej Rezi i okolicy na

OBCHÓD KONSTYTUCJI 3 MAJA

który odbędzie się w niedzielę, dnia 8-go maja, w Senftenberg, na sali „Weitraube“.

O godz. 10.30 nabożeństwo w kościele parafialnym Senftenberg. — O godzinie 6-tej (18) otwarcie uroczystości. — Po uroczystości zabawa taneczna.

Akademia 3 maja

Akademia uroczystości 3 maja odbędzie się w niedzielę dnia 8-go maja br. w Domu Polskim przy Dresdenerstr. Otwarcie Akademii nastąpi o godzinie 20-ej. Towarzystwa polskie prosimy o wzięcie udziału ze sztafardami.

Na powyższą Akademię wszystkich rodaków jak najprzejmiej zapraszamy.

Związek Polaków w N. T. z
Dzielnica II

Związek Polskich Towarzystw
w Berlinie.

Ćwiczenia gimnastyczne

gniazd szkolich w Berlinie odbywają się na następujących ćwiczeniach:

Berlin I co wtorek od godz. 20—22 w 59 szkole powszechnej Puffendorfstrasse (pomiędzy Matthias- a Friedenstr.)

Schöneberg-Charlottenburg co wtorek od godz. 20—22 w szkole przy Neue Wintertelstr. 15 (w pobliżu Nollendorfplatz)

Berlin III co środę od godz. 19—20 dla młodzieży szkolnej, a od 20—22 dla drużyny w Schiller Oberlyzeum przy Pankstr. (wejście Boettgerstrasse).

Zlot Sokół

odbędzie się 9 października r. b. w Berlinie — w salach Kammersäle Teltoverstr. 1—4 dziś Obertrautstr. 1—4. Początek o godz. 16-ej.

Czołem! Wydział Związku

Program radiowy

WARSZAWA

Sobota, dnia 30-go kwietnia.

6.15 Audycja poranna. — 11.15 Audycja dla szkół. — 11.40 Leo Delibes: Sylvia — muzyka baletowa. — 12.03 Audycja południowa. — 15.45 Słuchowisko dla dzieci: „Marsz, marsz na wały z dorosłymi małymi“. — 16.15 Kapela Ludowa Feliksa Dzierżanowskiego. — 17.00 „Gdy demony grasowały po świecie“ — felieton. — 17.15 Pięśń ludowa z XVII w. — 18.15 Pills i Tabet śpiewają piosenki solowe. — 18.35 Audycja dla wsi. — 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą. — 20.00 „Raz to mało“ — wspomnienia muzyczne z kwietnia. — 22.00 Konkurs chórow regionalnych. — 22.35 Muzyka lekka.

Nakładem Dziennika Berlińskiego, Buchdruck-u. Zeitungsverlag G. m. b. H. w Berlinie — Odpowiedzialny za redakcję: Czesław Tabernacki Berlin W 62, Lutherstr. 17 — DA. III 1453 Druk „Sztandar Polski“ G. m. b. H. w Herne